

א. רייזען

גוטע ברידער

(קאָמעדיע)

№ 9.

פּרייז 5 קאָפּ.

פערלאג „פאמיליען ביבליאטעק".

ווארשע. תרס"ט.

Гуте Бридеръ Разсказъ А. Реiзена

Типо-Лит. Ф. Баумритера Красинская площ. 6.
ВАРШАВА
1909.

גוּטע בּרידער

אַ קאָמעדיע אין איין אַקט.

פּערזאָנען: גליקסמאַן
באָס
הורוויטש
בּערמאַן

} אָנגעפאָהרענע יונגע לײַט

איין הענדלער, צווייטער הענדלער, דריטער הענדלער.

אַ סעפּעראַט צימער אין לאַנגען קאָרידאָר אויפ'ן פער־טען שטאָק. אין צימער בּיי'ן מזרח־וואַנד שטעהט אַ קליין טישעל, אָהן טאָוולען, אונטערן טישעל וואַל־גערט זיך אַ טהעע־מאַשינקע. בּיי'ן טישעל שטעהט אַ שטוהל מיט אַנ'אָבּגעבּראָכענעם פאָרענציל, וועלכעס ליגט טאַקע יתום'דיג לעבען שטוהל. בּיי אַ צווייטער וואַנד, אין צפון זייט, שטעהט אַן איינגעפאַלען אייזען־בּעטעל, ניט פערבּעט. די קאָלדרע הענגט האַלבּ אַראָבּ אויף דער ערד און עס זעהט זיך אַרויס אַ גראָבּ־לייווענטענער שטרוי־זאַק, פון וועלכען עס טאָרטשעט אַרויס אַ הויפען שטרוי. איבּער'ן בּעטעל, בּיי דער וואַנד, הענגט אַנ'אַבּגעטראָגענער הוט און אַנ'אַלטער פּידזשאַק. די סצענע איז אַ ווײַלע ליידיג, הינטער דער סצענע הערען זיך שטימען פון גליקסמאַן און בּאָס. עס עפענט זיך די טהיר און זיי פאַלען אַריין.

ערשטע סצענע.

גליקסמאַן: (אַלט אַ יאָהר 27, אַ הויכער און אַ דאַרער, אין אַנ'אַלט אָבּגעטראָגענעם אַנצוג, אין אַ שוואַרצען קראַגען): נאַ דיר—איז ער אויך נישטאָ אין דער היים! אַז עס גיי֨הט נישט—געהט נישט!

באס: (פון טיטעלען וואוקס אין א בלאָה העמדעל, מיט לאַנגע שוואַרצע האָר, טראָגט ברילען, פון וועלכע עס קוקען אַרויס צוויי ברוגז'דיגע שוואַרצע אויגען): אָט דאָס איז דיין גביר (קוקט אויפ'ן בעטעל), אַ פיינער גביר!...

גליקסמאן: פאַר אַ גביר האָב איך דיר איהם נישט אָנגעגעבען. איך האָב נור געזאָגט, אַז צייטענווייז קומט איהם אָן פון דער היים עטליכע רובעל... אָפשר איז איהם די טעג אָנגעקומען.

באס: אויב ס'איז איהם אפילו אָנגעקומען האָט ער דאָס שוין אודאי לאַנג גע'פּטר'ט.

גליקסמאן: דו מיינסט אַלע זענען אין דיר גערעאָטען. נאָר וואָס איז די פעולה. אַז ער איז נישטאָ, קום!

באס: ניין, מעהר געה איך ערגעץ נישט... איך האָב שוין קיין כח נים. איך לעג מיך אַוועק אין בעטעל און וועל ליגען ביז די נשמה וועט אויס געהן. (ער ציהט זיך אויס אויפ'ן בעטעל).

גליקסמאן: ביזט אַ שוטה... וואָס הייסט ליגען, מען טאָר זיך נישט אָפלאָזען. איך זאָג דיר, אַז מיר וועלען היינט קריגען געלד. איך פיהל אין מיר כחות...

באס: איך דאַרף גאָר נישט... איך וועל אַזוי ליגען און... אַ פאַפּיראָס וואָלט כאָטש געווען! דו האָסט גאָר נישט? אָפשר אַ שטיקעל?

גליקסמאן: ביי מיר ליגט ערגעץ אַ האַלבער פאַפּיראָס, איך וויל אָבער אַליין שטאַרק רויכערען— מיר וועלען זיך טהיילען. וויַיז, האָסט אַ שוועבעלע?

באס: אַ שוועבעלע, דאַכט זיך, האָב איך. (ער נעהמט ליגענדיג אַרויס פון טאַש אַ פושקעלע, עפענט זי אויף), איין שוועבעלע, נאָר פאָרזיכטיג!

גליקסמאן: (בעטראַכטענדיג די שוועבעלע): די שוועבעלע איז אַ נוטה למות'ע (ער רייבט אָן פאָרזיכ־טיג, האַלטענדיג אין מויל דעם האַלבען פאַפּיראָס). אָט־אָט! ניין! פערלעשט זיך, ניין!

באס: גיכער!

גליקסמאן: (טראָגט צו שנעל צום מויל דאָס שטיקעלע פּאַיער, באלד בעוויזט זיך אַ רויך פון מויל): פאַרטיג!

באס: נו, דאַנקען גאָט. עס רויכערט זיך! רויכער און לאָז מיר עטליכע ציה.

גליקסמאן: איך לאָז, איך לאָז (גיט אַ פּאָר שטאַרקע ציה און גיט איבער דאָס רעשטעל באַס'ען. באַס בעטראַכט עס מיזויש געשטימט, פערקרימט זיך און נעמט עס אַריין אין מויל).

באס: אַז איך וואָלט איצט געהאַט אַזאַ זאַך, וואָס זאָל חרוב מאַכען די גאַנצע שטאָדט, וואָלט איך עס געטאָהן. מיר נישט, דיר נישט:

גליקסמאן: און אַז איך וואָלט געהאַט איצט וואָס צו פערקויפען אויף אַ גוטען מיטאָג, וואָלט איך פערקויפט. (פערטראַכט זיך), וואָס קען איך, למשל, פערקויפען? (זוכט אין די טאַשען — נעהמט אַרויס פון דאָרט אַ'אַלטען פּאָרטמאָנע). ווי מיינסטו באַס? קען מען וואַס נעמען דערפאַר?

באס: (בעטראַכט פון דער ווייטען): קענסט דאָס אַרויס ווארפען.

גליקסמאן: ס'האָט אַמאָל געקאָסט אַ האַלבען רובעל.

באס: אַמאָל... אַמאָל ביזטו אויך מעהר ווערטה געווען...

גליקסמאן: יאָ אַמאָל... אָבער נישט קשה, איך פאַל נאָך נישט אַראָב איך איצט... עפּעס פיהל איך, אַז דאָס לעבען קומט נאָך... דאָס איז נאָך אַ'הקדמה... וואָס אַרט מיך אַז די הקדמה איז אַ ביסעל נאַרעש...

באס: דיין גאַנץ לעבען וועט זיין אַזוא מין הקדמה; צום עיקר לעבען וועסטו קיינמאָל נישט צו-קומען, דיין גאַנצען לעבען וועסטו זוכען לעקציעס און אַ מיטאָג...

גליקסמאן: דאָס ווע֫לען מיר נאָך זעהען...
(עס דערהערט זיך פון הויף א געזאַנג פון א הענדלער: האנדעל! האנדעל!) ס'וואָלט געוועהן וואָס צו פערקויפען... (דער אויסרוף: האַנדעל! האַנדעל! הערט זיך ווידער).
באָס: וואָס קענסטו פערקויפען? די נשמה! יוער וועט זי קויפען—זי איז שוין ברודיג.
גליקסמאן: (וואַרפט א בליק צו דער וואַנד, וואו עס הענגט דער פּידזשאַק): צו וואָס זאָל איך פערקויפען די נשמה, אז דאָ הענגט נאָך גאָר נישט קיין שלעכט רעקעל (טאַפּט איהם) יאָ, גאָר נישט קיין שלעכט רעקעל...
באָס: (פערוואונדערט): ס'איז דען דיינער?
גליקסמאן: ביזט א שוטה... וואָס הייסט מיינער! דער הענדלער איז אויפ'ן הויף און מיר זיינען דאָ איז ער אונזערער...
באָס: פון אנאַרכיזם בין איך אפילו, ווייסטו דאָך, א שטיקעל אנהענגער, אָבער נישט אויף אַזאַ'ן אַרט... עס גיבט שענערע וועגען...
(דער הענדלער זינגט נאָך אַלץ: האַנדעל! האַנדעל! גליקסמאַן לויפט אַרויס אויפ'ן הויף. באָס בלייבט אַליין און שטעלט זיך אויף. אין א ווײַלע אַרום גערהט אַריין גליקסמאַן מיט'ן הענדלער. א איד פון א יאָהר פופציג, אין א לאַנגער אָפּגעטראָגענע קאַפּאָטע און גרויסע שטיוועל אויף די פיס).

צווייטע סצענע.

דער הענדלער: נו, לאָמיר אָנזעהן אייער סחורה! וואָס האָט איהר?
גליקסמאן: (נעהמט אראָב פון וואַנד דעם פּידזשאַק): אָט דעם פּידזשאַק וואָלט איך וועלען פערקויפען.
דער הענדלער: (נעהמט דאָס רעקעל אין דער האַנד, דרעהט איהם אום אויף אלע פיער זייטען): אַנ'אַלטע

טהורה'לע... האָט שוין אַ פּאָר לעכער...

גליקסמאַן: וואו?

דער הענדלער: וואו—פרעגט איהר? איהר זעהט נישט? אפשר האָט איהר נאָך עפּעס? אַלטע שיך? הויזען?

גליקסמאַן: אָט דאָס וואָס איהר זעהט, מעהר האָב איך נישט. אַלזאָ, וואָס גיט איהר?

באָס: (מורמעלט) וואָס אַ מענש קען!

דער הענדלער: (בעטראַכט דעם אונטערשלאַג): דער אונטערשלאַג איז שוין גאָר אויסגעקראַצט... וואָס קען מען געבען פאַר אַזאַ רעקעל?... כ'מיין... וואָס קען מען געבען?... ווי פיעל ווילט איהר?...

גליקסמאַן: איהר קויפט דאָך אָפטער, ווייסט איהר דאָך בעסער.

דער הענדלער: איך מיין... וואָס הייסט איך וויים בעסער... ס'איז דאָך אַייער סחורה, דאַרפט איהר זאָגען דעם מקח.

גליקסמאַן: יאָ דאָס איז אפילו אמת: מיין סחורה...

באָס: (אונגעדולדיג): נו, מאַכט עס גיכער!

גליקסמאַן: (שיסט אַרוים) צוויי רובעל.

דער הענדלער: (קוקט איהם אָן ווי ברוגז, נעהמט דעם זאַק אונטער'ן אָרעם און וויל אַרויסגעהן) אַ גוטען טאָג.

גליקסמאַן: (דערשראָקען) נו, וואָס? וויפיעל גיט איהר? איהר קענט דאָך זאָגען...

דער הענדלער: (ווערט ווייכער, קעהרט זיך אום) איך פערקויף אַייך אַליין אַזוינע רעקלעך צו פינף גילדען אַ שטיק... האָטש הונדערט שטיק...

גליקסמאַן: (בעזו) איך האַנדעל נישט מיט רעקלעך. זאָגט, וואָס גיט איהר?

דער הענדלער: (נעמט דאָס רעקעל ווידער אין דער האַנד).

באָס: אוי, מיר ווערט נישט גוט.

דער הענדלער: אַ האַלבען רובעל.

גליקסמאן: (ראַש) נעמט! ס'איז אַפילו ביליג,
נאָר זאָל אַ איד פערדינען...

באס: (שמייל) ביזט אַ טהייערער מענש...

גליקסמאן: (אָן א וואַט) שווייג!

דער הענדלער. (נעמט ווידער דאָס רעקעל אין האַנד, דרעהט עס ווידער אום און אַלע פיער זייטען).

גליקסמאן (אוננעדולדיג) נו, ר' איד מאַכט עס גיכער...

באס: דער איד האָט חרטה...

דער הענדלער: חרטה איז נישט מעשׂה סוהר... חרטה האָב איך נישט, נאָר נתעשר וועל איך נישט ווערען. (נעהמט אַרויס פון טאַש א בײַטעלע, קראַצט דאָרט מיט די פינגער, נעהמט ענדליך אַרויס א זילבערנעם רובעל). האָט איהר רעשט אַ האַלבען ריבעל?

גליקסמאן: ניין!

באס: מיר וואָלטען האָבען אַ האַלבען רובעל...

גליקסמאן: (קוועטשט באס'ן פאַר'ן שוך) שווייג.

דער הענדלער: וואָס־זשע טהוט מען? מען מוז געהן צו טוישען.

גליקסמאן: (פער'יאוש'ט) האָט איהר נישט קיין קלענערע געלד?

דער הענדלער: ניין. כ'האָב נאָר אַ פּאָר גאַנצע רובלעס...

גליקסמאן: מילא, קומט אַראָב אונטען, אין אַ קלייטעל, וועלען מיר טוישען.

באס: קום שוין צוריק...

גליקסמאן: די מינוט!

דער הענדלער: (נעמט דעם זאק אויפ'ן פּלייצע און דעם פידושאק אונטער'ן אָרעם) קומט!

גליקסמאן: (פערלעגען) לעגט אַריין, איך בעט אייך, דאָס רעקעל אין זאַק...

דער הענדלער: איהר ווילט אין זאַק, זאָל זיין אין זאַק... (לעגט איהם אַריין אין זאַק)

הענדלער און גליקסמאַן אָבּ.

(באס בלייבט אַ ווײַלע און גערט הין און צוריק איבער'ן צימער'ל. עס הערען זיך טריט און אַ שמועס אין קאָרידאָר. עס גערט אַריין הורוויטש, נאָך איהם נאָך אַ העגדלער. הורוויטש דערזעהענדיג באַס'ן, בלייבט שטעהן פערוואונדערט. באַס איז בלאַס און דערשראָקען).

דריטע סצענע.

באַס: (פערלעגען) אייער חבר גליקסמאַן האָט מיך אַהער געבראַכט. מיין נאָמען איז באַס...

הורוויטש: (פערווירט) זעהר אַנגענעהם... זעצט (צום העגדלער) אָט שוין ווייז איך אייך... (זוכט אויפ'ן וואַנט) וואו איז דער פידזשאַק? (קוקט אויף באַס'ן, באַס לאַכט זיך היסטעריש פונאַנדער).

הורוויטש: (פערווירט) וואָס לאַכט איהר... הם...

דער הענדלער: נו וואָס? איך האָב נישט קיין צייט. (אין קאָרידאָר הערען זיך טריט, עס ווייזט זיך גליקסמאַן).

הורוויטש: (צו גליקסמאַנען) וואו ביזטו גע-וועזען?!

גליקסמאַן: דאָ אין קלייטעל, פאַפּיראָסען געקויפט...

דער הענדלער: נו וואָס וועט זיין? איהר ניט אָנקוקען דאָס רעקעל צו ניט?

הורוויטש: שוין! שוין! (צו גליקסמאַנען) אַ מאָדנע זאַך... איך בין אַוועק, האָב איך געלאָזען אויפ'ן וואַנד הענגען דאָס רעקעל... איך האָב אַליין געזעהען... איצט איז ער נישטאָ... (קוקט אויף באַס'ן).

גליקסמאַן: ווער איז דיר שולדיג? אַז מען געהט אַוועק, פערשליסט מען אַ טיהר...

באַס: (צו גליקסמאַנען) ביזט אַ מאוסער מענש!

דער הענדלער: בין איך הייסט עס אומזיסט געגאנגען ...

הורוויטש: (פערשוולדיגט) זייט מוחל, ר' איד... וואס קען איך טהאן?... מען האט עס גראד גע־גנב'עט... שווערע צייטען!...

הענדלער: ס'איז א חוצפה! שלעפט מיך, שלעפט מיך אין א צווייטער גאס און וואס, ווען? גע'גנב'עט!

גליקסמאן: ר' איד — אט האט איהר א צעהנער'ל און געהט געזונטערהייד!

דער הענדלער: (נעהמט צו מיט א פרעהליך פנים די מטבע) א דאנק... ס'וועט זיין אויף א פונט ברויט (ויפצט) עח—עח... שווערע צייטען (אב).

הורוויטש: (זעצט זיך אוועק אויפ'ן בעטעל) נו א צייט, כען זאל נישט קריגען ערגעץ קיין קערבעל באָרגען... (צו גליקסמאנען) זאג מיר דו האסט גאר נישט? חאטש אויף א מיטאג...

גליקסמאן: וואס הייסט איך האב גאר נישט? איך בין יעצט אנ'עושר: איך האב גאנצע דריי גילדען אין טאש.

הורוויטש: וואס קלעקט עס פאר דריי (קוקט אויף באס'ען).

גליקסמאן: עט, ס'וועט זיין גענוג. מאכען מיר א סעודה אין דערהיים וועט עס ביליגער קאסטען. ווער געהט ברענגען גוטע זאכען?

באס: ווייז אהער געלד ברענג איך.

גליקסמאן: נא האסטו. (גיט איהם איבער עטליכע מטבעות) וועסט קויפען צוויי פונט ברויט...

באס: וואס וועט עס קלעקען?

הורוויטש: געוויס איז דאס ווענינג, איך בין הונגעריג ווי א הונד..

גליקסמאן: מילא, קויף דריי פונט, א גוי־טען הערינג, אבער טאקי א גוטען!... טהעע און צוקער פאר עטליכע קאפיקעס און פאפיראסען. און

אויב ס'וועט נאָך עפּעס בלײַבען, זאָלסטו נאָך קויפען אַ גוטען שטיקעל קעז.

באס: מיר'ן זעהן... (אָב).

הורוויטש: אײַגענטליך האָט מיך גאָט געשטראָפט... כ'האָב דעם פּידזשאַק געוואָלט פערקויפען, חאָטש ער איז גאָר נישט מײַנער, ס'איז גאָר בערמאַנ'ס.

גליקסמאַן: ווי קומט צו דיר בערמאַנ'ס פּידזשאַק?

הורוויטש: ער האָט בײַ מיר הײַנט בײַנאַכט געשלאָפען, ער האָט קיין דירה נישט... דער פּידזשאַק איז אַ שווערער און דער טאָג איז אַ הייסער, איז ער אַוועק אין אַ דינעם רעקעל, וואָס ער טראָגט שטענדיג אונטען...

גליקסמאַן: יאָ... נו נישט קשה, איצט איז וואַרעם...

הורוויטש: יאָ... אָבער דאָך פערדריסט מיך, ווי אַזוי האָב איך דאָס געוואָלט פערקויפען. אין אַ נויט פערליערט מען דאָס געפיהל פון עלעמענטאַרען יושר... אָבער זוימט ער זיך, דער פרײַנד דײַנער, ווי הייסט ער?

גליקסמאַן: ער הייסט באַס. נאָר ער איז אַ טהײַערער בן; איז אַ ביסעל נוטה צו אַנאַרכיזם, ווי דער שטײַגער איז פון אַ מענשען, וואָס האָט דרײַ טעג נישט געגעסען...

(אין קאָרידאָר הערען זיך טריט)

הורוויטש: ער טראָגט שוין... איך בין שרעקליך הונגעריג...

גליקסמאַן: ניין! ס'איז נישט ער... דאָס איז נישט זײַנע טריט. (עס געהט אַרײַן בערמאַן מיט אַ דריטען הענדלער, געקלײַדעט ווי דער ערשטער, נאָר אַ ביסעל עלטער, אין איין האַנד האַלט ער אַ זאַק, אויף דער צווייטע הענגט בײַ איהם אַ פּאָר קאָמאַשען).

בערמאַן: (צו הורוויטש'ען, נאָך דעם ווי ער האָט געקוקט אויפ'ן וואַנד איבער'ן בעט) האָסט נישט געזעהן מײַן רעקעל?

הורוויטש: (שטאמעלט) דאָס רעקעל?...
דאָס רעקעל?.. איך ווייס אויך ניִשט, איך האָב איהם
אויך געזוכט.

דער הענדלער: נו מאַכט עס גיכער,
איך האָב ניִשט קיין צייט.

בערמאן: באַלד... באַלד...

הורוויטש: וואָס דאַרפסטו דאָס רעקעל?...

גליקסמאן: מסתמא פערקויפען... זעהסט
ניִשט.

הענדלער: נו, וואָס ווערט זיין?

בערמאן: איך פערשטעה דאָס נאָר ניִשט
(קוועטשט מיט די פּלייצעס).

באס: (געהט אַריין, האַלט אין ביידע הענד אין
פּאַפּיער איינגעוויקעלטע פּעקלעך. דערזעהענדיג די פּנים
חדשות, פערוואונדערט ער זיך, נאָכהער שמייכעלט ער
בעז צו גליקסמאַנ'ען). נו, עסט!

גליקסמאן: און דו?

באס (בעז): איך וויל ניִשט עסען... (רופט אָפּ
גליקסמאַנען אָן א זייט) הער, וואו דו ווערסט ניִשט
דערצעהלען, אַז דו האָסט דאָס רעקעל פערקויפט,
עס איך ניִשט.

גליקסמאן (צו באס'ן): גוט (צו אלע) ברודער,
דאָס רעקעל האָב איך פערקויפט. איהר ווערט דאָך
קיין פעראיבעל ניִשט האָבען...

הורוויטש: שוטה, וואָס האָסטו גלייך ניִשט
געזאָגט?

בערמאן: פערקויפט? אַרט יאָס מיך ניִשט...
אַדרבא... איך האָב נאָר געבראָכען דעם קאָפּ:
וואו קען עס זיין?

דער הענדלער: נו, ווער ווערט מיר בע-
צאָהלען פאַר מיין גאַנג?

גליקסמאַן (צו באס'ען): אָפּשר איז געבליבען
עטליכע קאָפּיקעס — גיב דעם איִדען...

באס: א גראָשען ניִט...

גליקסמאן: האָט קיין פּעראיבעל ניט, ר' איר! אפשר וועט אייך נוצען די הוט (נעהמט אראָפּ פון וואנד אַן אַלטע צורִיסענע הוט).

הורוויטש: יאָ, די הוט קען ער נעמען. איך וועל זי שוין נישט טראָגען...

הענדלער: (נעהמט די הוט, בעטראַכט זי און לעגט איהר אַוועק צוריק): די הוט טויג פאַר מיר נישט... זי איז גאָרנישט ווערט...

גליקסמאן: נו, וואָס קענען מיר אייך העלפען?.. נו, ברידער, לאָמיר זיך זעצען עסען. באָס איז אַ כוואַט, ער האָט איינגעקויפט אַ סך...

הורוויטש (צום הענדלער): אפשר זענט איהר אַ בעל'ן, ר' איד, מיטצושפּייזען?

דער הענדלער: (אַביסעל פערשעהמט) כ'מיין... וואָס קען דאָס שאַדען? אַ שטיקעלע הערינג וועל איך שוין נעמען...

גליקסמאן: (צופרידען) אָה, מהיכא תיתי! זעצט זיך, ר' איד!

באס: אפשרווילט איהר זיך וואַשען?

הורוויטש: אָט איך ברענג שוין וואַסער (לויפט ארויס מיט'ן בלעכענעם טשייניק אין קאָרידאָר צום וואַסער-לייטונג און ברענגט עס גלייך, דער הענדלער וואַשט זיך פון טשייניק אויף דעם פּאָל, זאָגט הויך: „שאו ידיכם". ווישט אָב די הענד מיט אַ פּאָלע, שניידט אָב מיט אַן-אייזערנעם קליינעם מעסער'ל אַ שטיקעל ברויט, נאָכדעם אַ שטיקעל הערינג, מאַכט אַ המוציא און הויבט אָן עסען. די חברה מיט איהם).

גליקסמאן: (קיינענדיג) נו, האָב איך שלעכט געטהאָן?

הורוויטש: זעהר גוט — ווער האָט צו דיר טענות?

בערמאן: איך אודאי נישט.

באס: איך בין איינגעטליך געגען דעם... גנב'ענען יא, אָבער שענער... איהר פערשטעהט? שענער...

דער הענדלער: (ווישט אָב די וואָנסען און איז זיך מכין אוועק צו געהן) אַ ייִשר יונגע לייט... גוטער הערינג... הערט איהר, ברידער, איך קויף דאָך אַלטווארג ביי רייכע לייט, איך זאָג אייך, אז האַנדלען זאָל מען נור מיט אזוינע ווי איהר...

גליקסמאן: נו זעהט איהר... און באַס איז נאָך נישט צופריעדען מיט אונז.

בערמאן: אי, אויף נאמנות ס'איז אַ קאָטעגָריע... ס'איז נור טרויעריג, וואָס איך וועל יעצט מוזען געהן אין דעם לייכטען רעקעל, ביינאַכט איז אין איהם קאַלטליך.

דער הענדלער: עט, נישקשה, יונגע לייט ווערען נישט דערפראָרען. איך בין אַמאָל, בחור־וויַיז, אַ ווינטער אין אַ זומער־רעקעל אָבגעגאַנגען און אַז ס'איז בעשערט צו לעבען, זעהט איהר דאָך... אַ גוטען: זייט געזונד... (אָב).

(עס הערען זיך טריט).

הורוויטש: ווער געהט עס וויעדער.

גליקסמאן. (לויפענדיג) אוראי נאָך אַ הענדלער.

באס: נו, אַ הענדלער האָט שוין דאָ נישט וואָס צו טהון. דער פערמעגען איז שוין פערקויפט.

(עס לויפט אריין חאנקע, אַ מעדעל פון אַ יאָהר עטליכע און 20, מיט אַ טאַנסבילדשען פנים. אַ פלאַך ברוגזט, רעדט מיט אַ גראָבען קול).

חאַנקע: אי, כ'לעבען, זיי עסען דאָך... פרעסער לאָזט מיר עפּעס אַ ביס... (האַפּט זיך צום רעשט שטיקעל ברויט) ע, ס'איז וועניג... (רייסט ארויס פון גליקסמאַנ'ס האַנד אַ שטיק ברויט אָנגעשמירט מיט פוטער) וואָס האָט איהר אַלץ אויפגעגעסען.

הענדלער: חע — חע — חע... דאָס טעדעל
וויל נעבּיך אויך עסען...

חאַנקע: וואָס איז דאָס פאַר אַ יוד... איהר
אַגיטירט איהם אָפּשר...

באָס: ס'איז אַ הענדלער, אָפּשר האָט איהר
עפּעס צו פערקויפען...

חאַנקע: פערקויפען... אוי, כ'לעבען... מען
דאַרף איהם טאַקי עפּעס פערקויפען... אַ פינגעריל
קויפט ער?...

דער הענדלער: אָח, פאַר וואָס נישט...
איך קויף אַלץ.

גליקסמאַן: ס'וועט זיין אַ לעבען, ווי איך
בין אַ יוד...

חאַנקע: (אַראָבנעהמענדיג פון אַ פינגער אַ קליין
רינגעל) וואָס גיעט איהר, ר' יוד, דערפאַר...

דער הענדלער: (בעטראַכט עס) אַ האַלבּ-
קערביל...

חאַנקע: ווייזט געלד!...

דער הענדלער: (צעהלט אויס 10 קופּערנע
צעהנערס, בעטראַכט נאָך אַמאָל דאָס פינגעריל) ס'איז
אפילו נישט ווערט.

גליקסמאַן: ס'איז ווערט, ר' יוד, ס'איז
ווערט...

הורוויטש: אַ שאלה צו ווערט — אַנ'אמת'ער
גאָלדין פינגעריל.

חאַנקע: אַ מתנה פון אַ באָבען...

דער הענדלער: זאָל זיין אַ מתנה פון
אַ זיידען.

חאַנקע: איצט מאַכען מיר די סעודה אויף
דאָס נייַ.

גליקסמאן: אפשר האט ווער נאך עפעס צו פער־קויפען? שעמט זיך נישט, ברידער.

דער הענדלער: אדרבא, זוכט עפיס אויס.

הורוויטש: איך האב גאר נישט...

בערמאן: איך אודאי נישט.

באס: איך — סיידען די נשמה...

חאנקע: (לוסטיג) לומפען פראלעטאריער! (צום הענדלער) קומט צו מיר אהיים, ר׳ איד! קאלא־שען קויפט איהר?

דער הענדלער. (מיט א מין שטאלץ) איך האב דאך אייך געזאגט, אז איך קויף אלץ...

חאנקע: טא קומט. איך וואהן דא ענטקעגען... איך האב א פאר קאלאשען נאך פון דערהיים גע־בראכט... ביי אונז אין דערהיים איז שטענדיג א בלאטע... דא דארף איך זיי נישט... דא איז טרוקען.

דער הענדלער: עס פערשטעהט זיך... דא דארף מען נישט קיין קאלאשען... ווער טראגט דא קאלאשען? א משוגענער סיידען...

באס: אלמאי קויפט איהר זיי?

דער הענדלער: איך מיין... איך זאג דאך אייך — איך קויף אלץ...

חאנקע: נו, קומט...

גליקסמאן, נאר גלייך צוריק... דעם האלבען קארב לאזט טאקי ביי אונז...

חאנקע: איך קום באלד...

(הענדלער און חאנקע אב)

גליקסמאן: א וואהלע זאך, כ׳לעבען... דארף זיך גראד אנטראגען חאנקע מיט א פינגעריל און קאלאשען...

באס: נו, וואָס פערקויפט איהר נאָך (עס הערט זיך ווידער אַ זינגען אין הויף: האַנדעל, האַנדעל).

גליקסמאן: (מיט אַ שטראַהלענדען געזיכט) אי, מיר איז איינגעפאַלען אַ גליקליכע אידעע.

באס: וואָס?

הורוויטש: נו, וואָס.

גליקסמאן: (קוקענדיג צום בעטיל) צו וואָס, למשל, דאַרף מען האָבען דאָס דאָזיגע בעטיל?

הורוויטש: וואָס הייסט? אויף שלאָפען.

גליקסמאן: (שפּאָטיש) פּריץ מײַנער. אַנדערש ווי אין אַ בעט שלאָפען קען ער נישט.
און אויף דר'ערד ביזטו חולה.

בערמאן: ער רעדט צו דער זאַך... דאָס בעטיל איז ווערט אַ קאָפּיקעס זעכציג.

הורוויטש: (טראַכטענדיג אַ ווײַלע) פון מײַנט־וועגען לאָז מען זי פערקויפען.

גליקסמאן: נישט אַנדערש! סײַ ווי סײַ איז דאָס בעטיל פאַר דרײַען ענג און אויף דר'ערד קען מען זיך אויסבעטען אין פיערען אפילו.

בערמאן: ער רעדט צו דער זאַך, כ'לעבען...

הורוויטש: (פערליערענדיג אין גאַנצען דעם רצון) נו, רופט אַרײַן דעם הענדלער.

גליקסמאן: דאָס לאָזט מיר שוין. (אָב)

באס: איך בעטראַכט איך פאַר אוננאָרמאַל, ברידער.

הורוויטש: די גאַנצע וועלט איז אוננאָרמאַל.

באס: יאָ... יאָ... (אַ פּאַוזע)

(גליקסמאַנס שטים אויף די טרעפּ): איהר וועט אָנקוקען אַ בעטעל...

אַ גראָבּע שטיִם פון אַ העֶנדלעֶר : אַ בּעֶטיִל זאָל זײַן אַ בּעֶטיִל, אַלץ איִז אַ סחורה...

גליקסמאַן: (אַרײַנגעהענדיִג) : אָט דאָס איִז דאָס בּעֶטיִל.

דעֶר הענדלער: (אַ גאַנץ אַלטעֶר יוד, איִן בּריִלעֶן בּעֶטראַכט דאָס בּעֶטיִל) דאָס בּעֶטיִל איִז גאָר ניִשט ווערט...

(אַלעֶ ווערעֶן שטאַרק אַראָבּגעֶפאַלעֶן)

הענדלעֶר: מעֶהר האָט איהר גאָר ניִשט צו פערקויפעֶן?

גליקסמאַן: מעֶהר גאָר ניִשט...

(הענדלעֶר אָב)

פאָרהאַנג.

פערלאג „פאמיליען־ביבליאטעק" ווארשא.

דער פערלאג גיט ארויס ביליגע און נידליכע ביכלעך פון פאפולערע שריפטשטעלער צום לעזען און אונטער־האלטונג, אין הויז און געזעלשאפט.

פאלגענדע ביכלעך זענען שוין ערשיענען:

				פרייז
1)	פעסעלע דעם רבי'נס	ערצעהלונג	פון שלום עליכם.	5 ק'
2)	פינף און זיבעציג טויזענד	„	„ שלום עליכם	15 „
3)	דער קוש	„	„ ל. שאפירא	5 „
4)	אלמנה נומער 1	„	„ שלום עליכם	5 „
5)	אלמנה נומער 2	„	„ שלום עליכם	5 „
6)	אלמנה נומער 8	„	„ שלום עליכם	5 „
7)	פערשפעטיגט	„	„ אברהם רייזען	5 „
8)	דער דייטש	„	„ שלום עליכם	5 „
9)	גוטע ברידער	(קאמעדיע)	„ אברהם רייזען	5 „
10)	„מאמענטען"		„ שלום אש	15 „
11)	א וואונדערליכער בילעט	ערצעהלונג	„ שלום עליכם	15 „
12)	שמואליק	„	„ שלום עליכם	5 „
13)	יוסף דער רוזענטעלמאן	„	„ שלום עליכם	10 „
14)	די יונגע ליעבע	„	„ ד. פינסקי	5 „
15)	שפרינצע	„	„ שלום עליכם	5 „
16)	דער שפיאן	„	„ ס. טייטש	5 „
17)	די יורשים	„	„ שלום עליכם	5 „
18)	מיט'ן עטאפ	„	„ שלום עליכם	15 „
19)	די ערשטע קאמונע	„	„ שלום עליכם	10 „
20)	דער בלינדער	„	„ גיגאי דע מאפאסאן	5 „
21)	חוה, טביה דעם מילכיגער'ס	„	„ שלום עליכם	5 „
22)	די ערשטע יודישע רעפובליק	„	„ שלום עליכם	10 „
23)	ד צעהן פעראייניגטע שטאאטען	„	„ שלום עליכם	10 „
24)	דרייצעהן געפאנגענע	„	„ שלום עליכם	10 „
25)	עולם הבא	„	„ שלום עליכם	10 „
26)	דער קרבן	„	„ יעקב גארדין	5 „
27)	הונדערט אײנס	„	„ שלום עליכם	5 „
28)	די ציגיינערין	„	„ אברהם רייזען	5 „
29)	ערב פסח'דיגע עמיגראציע	„	„ שלום עליכם	5 „
30)	שמעון	„	„ גיגאי דע מאפאסאן	5 „
31)	דער יונגסטער פון די מלכים	„	„ שלום עליכם	5 „
32)	די באראנעסע	„	„ וו. דאראשעוויטש	5 „

פרייז פיר אלע 32 ביכער בלויז 2 רובל מיט פארטא.

אדרעסע פון פערלאג: Я. ЛИДСКІЙ, книжный магазинъ, Варшава, Налевки 36. Телеф. 61-63.